

Дослідження доступності закладів громадського обслуговування в Городенківській ТГ

Ксенія Комар, студентка¹ (ORCID: 0009-0009-4409-7776)

¹ Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ, Україна

АНОТАЦІЯ

У роботі досліджено доступність закладів громадського обслуговування в Городенківській територіальній громаді. Проаналізовано забезпеченість населення адміністративними, культурними, освітніми, медичними та логістичними послугами. Запропоновано напрями оптимізації інфраструктури та підвищення якості послуг для жителів громади.

Ключові слова : доступність, територіальна громада, інфраструктура, громадські послуги, Городенківська ТГ, освіта, медицина, логістика, просторовий розвиток.

1. ВСТУП

Доступність закладів громадського обслуговування є ключовим чинником підвищення соціального добробуту населення та стимулювання економічної активності в територіальних громадах. В умовах децентралізації, особливо в сільських та віддалених районах України, забезпечення рівного доступу до таких послуг стає одним із головних завдань місцевої влади.

2. МЕТА РОБОТИ

Дослідити доступність закладів громадського обслуговування в Городенківській ТГ шляхом аналізу адміністративно-територіальної структури, оцінки рівня доступності закладів культурно-громадського та освітнього призначення, медичних та логістичних послуг.

3. ОСНОВНА ЧАСТИНА

3.1 Обґрунтування актуальності дослідження в контексті забезпечення населення якісними та доступними послугами.

Актуальність дослідження доступності закладів громадського обслуговування в Городенківській територіальній громаді зумовлена потребою у підвищенні якості життя населення, особливо в контексті сучасних викликів децентралізації та розвитку територіальних громад. Вивчення цієї проблематики є важливим для обґрунтування шляхів оптимізації просторового розміщення об'єктів обслуговування, забезпечення рівномірного доступу до базових послуг. Забезпечення доступності послуг виступає ключовим чинником соціальної стабільності, економічного зростання та сталого розвитку як міських, так і сільських населених пунктів громади.

3.2 Аналіз адміністративно-територіальної структури Городенківської ТГ з урахуванням чисельності та просторового розподілу населення.

Городенківська міська територіальна громада утворена шляхом об'єднання міської та 26 сільських рад, з адміністративним центром у місті Городенка. До складу громади входить 1 міський та 39 сільських населених пунктів. Територія громади, згідно з адміністративно-територіальним устроєм України, входить до складу Коломийського району Івано – Франківської області. Громада розташована в східній частині області та межує з Чернівецькою і Тернопільською областями. Загальна площа громади - 61 702,4 га. Станом на 1 січня 2024 року чисельність населення громади становить 44 264 особи, з

яких 7 947 осіб – діти віком до 17 років. Серед актуальних проблем громади – обмежене фінансове забезпечення, нестача житла для ВПО, труднощі з працевлаштуванням, низький рівень соціальної допомоги та доступу до медичних послуг.

3.3 Оцінка рівня доступності закладів культурно-громадського призначення.

Адміністративний центр Городенківської територіальної громади розташований у місті Городенка. До 2020 року представницьким органом місцевого самоврядування був районний рівень, однак після адміністративно-територіальної реформи Городенківський район ліквідовано, а його територію включено до складу Коломийського району. Городенківська міська рада здійснює функції місцевого самоврядування, спрямовуючи діяльність на покращення якості життя населення та раціональне використання ресурсів громади. Центром культурного життя громади є Палац культури, де відбуваються культурно-мистецькі заходи, що сприяють духовному розвитку мешканців. Також на території громади діє Городенківський районний суд - суд першої інстанції, що розглядає кримінальні, адміністративні, цивільні та інших справ відповідно до чинного законодавства України.

У місті Городенка функціонує Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП). Для забезпечення доступності послуг у віддалених населених пунктах діють віддалені робочі місця ЦНАП, у цих пунктах адміністратор працює за затвердженим графіком у стаціонарному приміщенні на території села. Також у Городенці функціонує сервісний центр Пенсійного фонду України, який надає послуги з пенсійного забезпечення та соціального страхування. Відділ соціального захисту населення обслуговує людей похилого віку, осіб з інвалідністю, ВПО та інші категорії. Втім, аналіз показує, що частина базових і соціальних послуг у громаді відсутня. Зокрема, не забезпечується надання притулку, супроводу під час інклюзивного навчання, короткотермінового проживання, а також соціального супроводу сімей із дітьми-сиротами та інші.

Аналіз сільських населених пунктів громади показує, що з громадських центрів наявні лише сільські ради та будинки культури. Рівень доступності в більшості сіл відповідає вимогам ДБН Б.2.2-12:2019. «Громадські центри планувальної зони, розраховані на обслуговування населення міста і приміської зони, слід розташовувати на головних (міжміських) транспортних магістралях з радіусом

обслуговування 4 - 6 км у межах міста та 30 – 40 км у приміській зоні.» [3].

3.4 Визначення просторової доступності закладів освіти для мешканців громади.

Городенківська територіальна громада Івано-Франківської області приділяє значну увагу розвитку та якості освіти. У громаді функціонує широка мережа закладів дошкільної, зальної середньої та позашкільної освіти. Станом на 06.02.2025 року, в рамках державної програми «Нова Українська школа», навчальні заклади отримали сучасне обладнання для впровадження інформаційних технологій у навчальний процес. Позашкільні установи надають додаткові можливості для розвитку творчих здібностей дітей і молоді. Через малу кількість населення в деяких селах відсутні заклади дошкільної та загальної середньої освіти, тому діти змушені навчатися у найближчих населених пунктах. Доступність закладів освіти відповідає нормам, визначеним у ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»

3.5 Аналіз забезпеченості населення медичними закладами та доступу до медичних послуг.

Медична інфраструктура Городенківської громади включає амбулаторії загальної практики – сімейної медицини, лікарні, поліклініки, фельдшерсько-акушерські пункти (ФАП), аптеки, стоматологічні та ветеринарні клініки. У місті Городенка працює багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування та центр первинної медичної допомоги. Однак незважаючи на наявність медичних закладів, громада стикається з низкою проблем, зокрема недостатнім фінансуванням, браком кваліфікованих кадрів та застарілим обладнанням у деяких закладах. У віддалених селах доступ до медичних послуг все ще залишається обмеженим, що ускладнює своєчасне отримання допомоги. Загалом доступність медичних закладів відповідає нормативним вимогам: середня відстань до лікарень становить 8,6 км, стоматологічних клінік – 2 км, амбулаторій – 3,3 км, ФАПів – 2 км, аптек - 800 м. Проте для покращення якості життя населення необхідно вирішити питання модернізації медичної інфраструктури та збільшення ресурсів для віддалених населених пунктів.

3.6 Дослідження доступності логістичних послуг на території громади

У Городенківській територіальній громаді Івано – Франківської області функціонує розвинена мережа логістичних служб, зокрема Нова пошта, Укрпошта, Meest і Delivery, які забезпечують мешканців як побутовим, так і бізнес – послугами доставки. Середня відстань до відділення в межах громади – до 2 км, що відповідає стандартам для сільської місцевості.

Попри наявність основних логістичних компаній, система доставки у громаді має низку проблем:

- Пересувні відділення Укрпошти працюють не щодня, а за графіком, що створює незручності для населення та вони змушені очікувати посилок з затримками.

- В окремих села відсутні поштомати, що обмежує цілодобовий доступ до послуг.

- У зимовий період або під час негоди порушується стабільність роботи пересувних точок, особливо у віддалених селах.

- Відсутній зручний механізм електронного інформування жителів про зміну графіків чи прибуття пересувних відділень.

Для покращення доступності логістичних послуг необхідно розширити присутність операторів у селах і впроваджувати більш гнучкі моделі обслуговування.

4. ВИСНОВОК

Дослідження доступності закладів громадського обслуговування в Городенківській ТГ свідчить про наявність базової інфраструктури, яка загалом відповідає чинним нормативам у сфері просторового планування та соціального забезпечення. Для підвищення якості життя в Городенківській ТГ доцільно зосередитися на: покращенні логістичної доступності до ключових послуг, зміцненні кадрового та технічного забезпечення медичних і освітніх закладів, розвитку інфраструктури в малонаселених селах, впровадженні сучасних цифрових сервісів для адміністративних і логістичних послуг.

Список літератури

- [1] Паспорт Городенківської міської територіальної громади станом на 01 січня 2024 року. (затверджено рішенням виконавчого комітету міської ради від 01 лютого 2024 року №820)
- [2] Стратегія розвитку Городенківської міської територіальної громади на період до 2027 року (№1872-32/2024 від 25 січня 2024 року)
- [3] ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»
- [4] Примірне положення про центри надання адміністративних послуг затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 р. №118
- [5] Офіційний сайт Городенківської міської ради. URL:<https://hth.gov.ua/>
- [6] Офіційний сайт ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБА/ Івано – Франківщина: інформація про стан готовності закладів освіти до нового 2023-2024 навчального року. URL:<https://dpss.gov.ua/>
- [7] Статут Городенківської міської територіальної громади / затверджено рішенням 6 сесії Городенківської міської ради 8 демократичного скликання від 20 квітня 2021р. № 414-6/2021.
- [8] Офіційний сайт «Медичні заклади України». URL:<https://medicine-ukraine.webx.page/>
- [9] Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник / Відпов. ред. В.В.Товбич.- К., КНУБА, 2020. - Вип. 57. - 420 с. Українською та російською мовами.
- [1] URL: <https://whc.unesco.org/en/hul/>.

¹ Робота виконана під керівництвом канд. техн. наук, доц. Любов Апостолавої-Сосси